

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences

Odchody z učitelství profese v Evropě

Březen 2022

MIROSLAVA FEDERIČOVÁ, FILIP PERTOLD

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Miroslava Federičová

Výzkumný pracovník think-tanku IDEA při CERGE-EI. Absolvovala magisterské studium na Univerzitě Komenského v Bratislavě a na CERGE-EI, kde také dokončila své doktorské studium. Během doktorského studia působila také jako výzkumník na University of Illinois v Chicagu. Ve svém výzkumu se věnuje zejména ekonomii vzdělávání, školství a aplikované mikroekonometrii.

Researcher of IDEA think tank at CERGE-EI. She graduated from the Comenius University in Bratislava and from CERGE-EI, where she also completed her PhD studies. During her doctoral studies, she also worked as a researcher at the University of Illinois in Chicago. In her research she focuses mainly on economics of education, education and applied microeconomics.

Filip Pertold

Výzkumný pracovník a koordinátor v think-tanku IDEA při CERGE-EI. V roce 2013 získal ocenění Neuron Impuls Prize. Působil též jako výzkumník v Aarhus University v Dánsku, ve Světové bance a na University of Illinois. Ve svém výzkumu se věnuje zejména vzdělávání, aplikované mikroekonomii, veřejné ekonomice, trhu práce, školství a zdraví.

A researcher and coordinator of IDEA think tank at CERGE-EI. He was awarded Neuron Impulse Prize in 2013. He was also affiliated with Aarhus University in Denmark, World Bank and University of Illinois. Fields of interest: Applied Microeconomics, Public Economics, Education, Labour and Health Economics.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Odchody z učitelství v Evropě

Studie 6/2022

© Miroslava Federičová, Filip Pertold

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2022

ISBN 978-80-7344-629-1 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Odchody z učitelské profese v Evropě¹

BŘEZEN 2022

MIROSLAVA FEDERIČOVÁ, FILIP PERTOLD

Shrnutí

Tato krátká studie shrnuje zjištění původního empirického výzkumu dlouhodobých trendů v opouštění učitelské profese v evropských regionech včetně České republiky. Tento fenomén má v některých ohledech podobný charakter napříč zeměmi, ale také existují výrazné regionální rozdíly. Pro Českou republiku a celý středoevropský region zemí zjišťujeme, že během ekonomické transformace dochází k odlivu mladých učitelů-mužů z učitelské profese. To je pravděpodobně způsobeno lepšími možnostmi v alternativních profesích. Transformace tak značně přispěla k feminizaci učitelské profese.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názor autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE). Za cenné komentáře a rady autoři děkují Danielu Münichovi, Václavu Korbelovi a Karlu Gargulákovi. Veškeré případné nepřesnosti a chyby jdou na vrub autorů. Studie vznikla díky podpoře SHARE-CZ+ (CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001740) a v rámci programu Strategie AV21 Společnost v pohybu a veřejné politiky Akademie věd České republiky.

Teacher Turnover in Europe²

MARCH 2022

MIROSLAVA FEDERIČOVÁ, FILIP PERTOLD

Summary

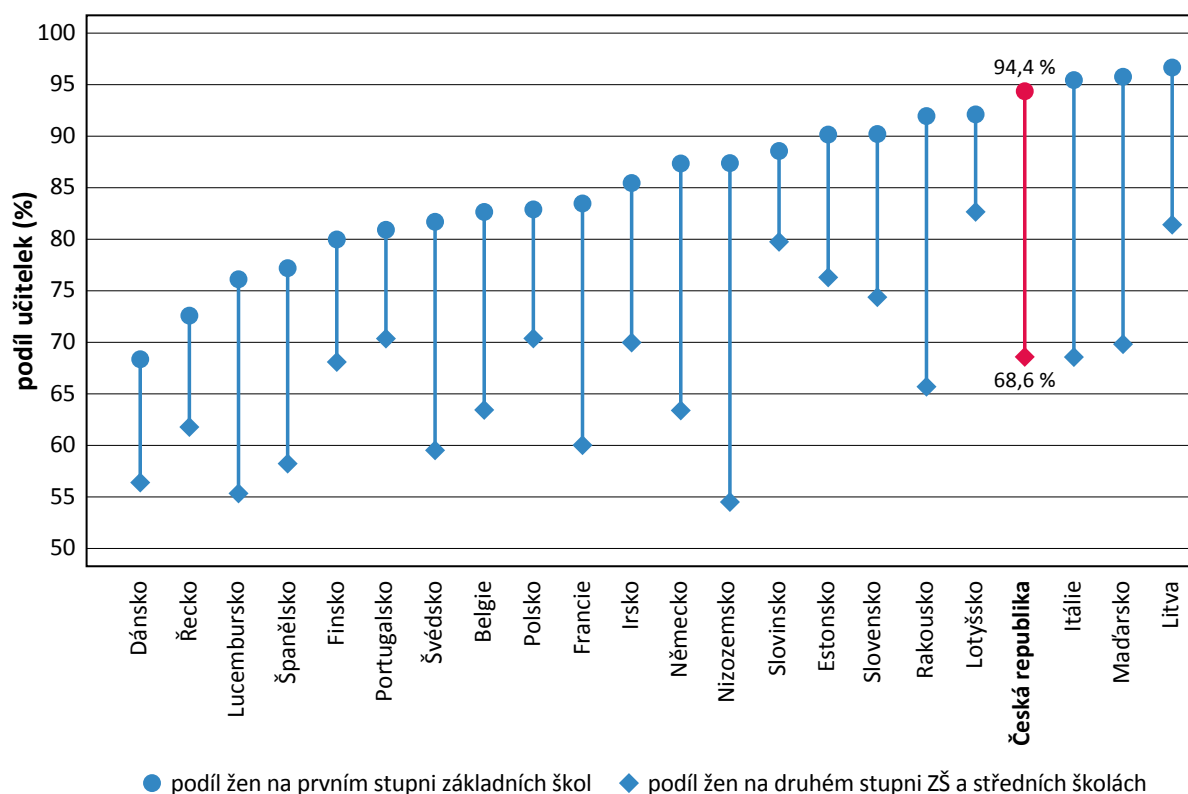
This short study summarises the findings of original empirical research on long-term trends in teachers exiting the profession in all European regions, including the Czech Republic. We find similar patterns in some respects across all countries, but there are significant regional differences. For the Czech Republic and countries in the entire Central European region, we find that, during the economic transformation from 1990-2000 more young male teachers left the teaching profession. This is likely due to more lucrative opportunities in alternative professions. The economic transformation significantly contributed to the feminization of the teaching profession.

² This study represents the author's own views and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences nor the Charles University Center for Economic Research and Graduate Education (CERGE). The author would like to thank Daniel Münich, Václav Korbel, and Karel Gargulák for their valuable comments and advice. Any remaining errors are the authors' own. The study was produced with support from the SHARE-CZ+ (CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001740) and the Czech Academy of Sciences as a part of the Strategy AV21 program *Society in Motion and Public Policies*.

- Země napříč Evropou, včetně České republiky, řeší nedostatek kvalitních učitelů na základních a středních školách a dlouhodobé velmi nízké zastoupení mužů v učitelské profesi (**Obrázek 1**). Průměrný podíl mužů učitelů na základních a středních školách v Evropě v roce 2018 činil 28 % (v ČR 23 %). Dle šetření PISA mezi samotnými řediteli (OECD, 2016) 28 % žáků navštěvuje školy, jejichž schopnost poskytovat kvalitní výuku je omezena nedostatkem kvalitního pedagogického personálu (v ČR je tento podíl pouze 13 %, což může reflektovat pouze odlišné standardy pro kvalitu učitelů v jednotlivých zemích). Jedním z možných příznaků, nebo dokonce příčin obou fenoménů je i fluktuace učitelů a jejich časté odchody do jiných profesí.

Obrázek 1: Feminizace základního školství

Podíl učitelek na prvním stupni základních škol a na druhém stupni základních a středních škol

Zdroj: <https://data.oecd.org/teachers/women-teachers.htm>

- Některé zahraniční studie ukazují, že učitelství nejčastěji opouští kvalitnější učitelé, což negativně dopadá na kvalitu vzdělávání.³ Dále zkušenosti ze zahraničí naznačují, že učitelé také častěji odchází ze škol s náročnějšími podmínkami výuky, jako jsou školy pro žáky se speciálními potřebami, s velkým podílem

³ Rondfeldt, Loeb a Wyckoff (2013), Goldhaber, Gross a Player (2011), Dolton a van der Klaauw (1999).

příslušníků menšin nebo žáků s nízkým socioekonomickým zázemím.⁴ To dále zvyšuje nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání. Proto nejsou ve školství odchody učitelů z profese vnímány jako žádoucí.

- Podíly učitelů a osobní charakteristiky těch, kteří učitelskou kariéru opouštějí⁵, zkoumá výzkumná studie Federičová (2021)⁶, ze které toto shrnutí čerpá. Zvláštní důraz je kladen na dopady ekonomické transformace po roce 1989 ve východoevropských zemích, jejíž důsledky lze vysledovat ve vzdělávacích systémech dodnes.
- Analýza je založena na vzorku 4 600 respondentů mezinárodního výběrového šetření SHARE⁷, kteří alespoň jednou během své pracovní kariéry zastávali učitelskou profesi. Většina z respondentů začala pracovat mezi lety 1950 a 1985. Země jsou rozděleny do 5 regionů Evropy: **severoevropské** (Švédsko a Dánsko), **jihoevropské** (Itálie, Španělsko, Řecko a Portugalsko), **západoevropské** (Rakousko, Francie, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Irsko), **středoevropské** (Česká republika, Polsko, Slovensko, Slovinsko) a **jihovýchodně evropské** (Chorvatsko, Bulharsko).
- Každý čtvrtý evropský učitel – tedy respondent, který alespoň jednou během své kariéry pracoval jako učitel – v nějakém bodě své kariéry učitelskou profesí opustil. Podíl odcházejících učitelů z profese se však mezi evropskými regiony velmi liší. Zatímco v jihoevropských zemích dosahuje jen 15 %, v severských zemích změnilo za svůj profesní život kariérní dráhu celých 37 % učitelů (**Obrázek 2**). V Česku odešlo z učitelské profese 31 % pracovníků. Podíl odcházejících učitelů z učitelské profese se ve sledovaných regionech ale moc neliší od jiných profesí. Všeobecně vyšší podíly v severských zemích jsou spjaté s vyšší flexibilitou jejich trhů práce, která je daná legislativním prostředím a nastavením sociálního systému.

⁴ Murnane a Steele (2007), Falch a Storm (2005).

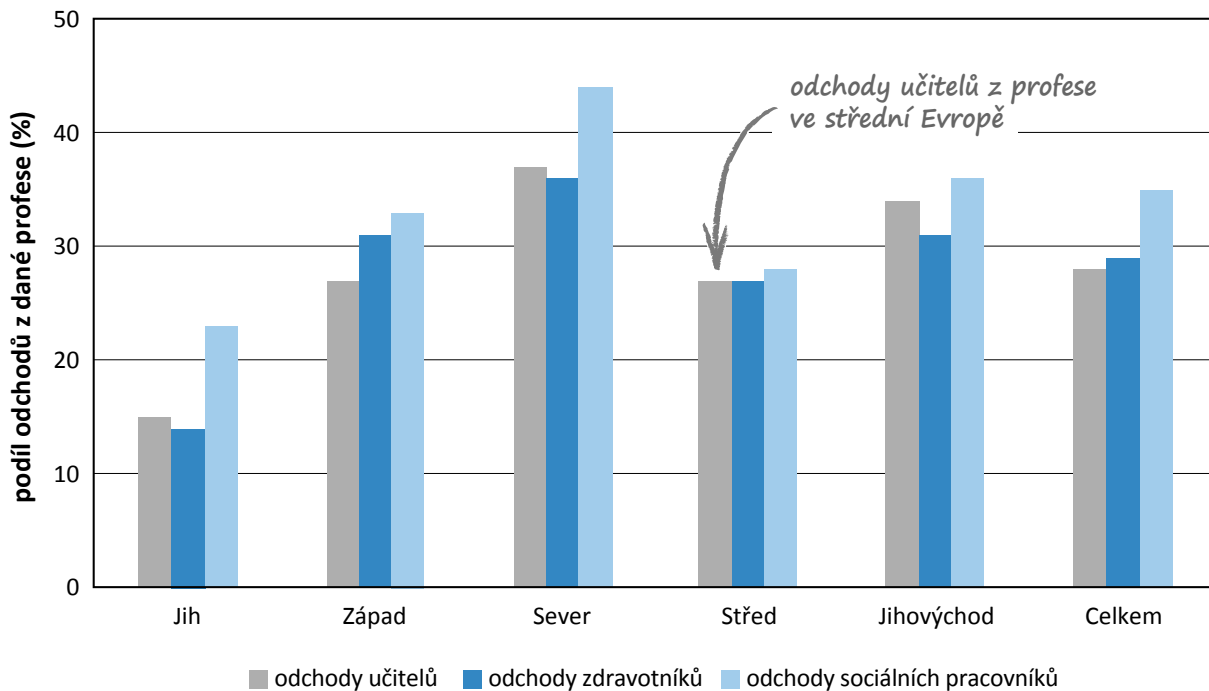
⁵ Termín opuštění nebo odchod z učitelské profese se vztahuje na ty, kteří byli učiteli v určité fázi své profesní kariéry, ale přešli k jiné profesi. Tedy zůstávají aktivní na trhu práce, ale v jiné než učitelské profesi.

⁶ Původní studii od Federičová (2021) s názvem “Teacher turnover: What can we learn from Europe?” je možné najít na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ejed.12429>.

⁷ Pro analýzu byla využita databáze SHARE (Survey of health, Ageing and Retirement in Europe), která umožňuje dlouhodobě sledovat kariérní dráhy respondentů ve 27 evropských zemích. SHARE je multidisciplinární, mezinárodní časosběrná databáze mikrodát o zdraví, sociálně-ekonomickém postavení a společenských a rodinných vazbách přibližně 140,000 jednotlivců (více než 380,000 rozhovorů) ze všech zemí EU, Švýcarska a Izraele starších 50 let. Více informací lze najít na share.cerge-ei.cz.

Obrázek 2: Odchody z profesí v Evropě

Podíl odchodů učitelů, zdravotníků a sociálních pracovníků napříč Evropskými regiony

Poznámky: Jde o podíly osob, které začaly pracovat mezi lety 1950 a 1985, a pak z dané profese odešly během kariéry. Sociální pracovníci jsou definováni jako specialisté a odborní pracovníci v oblasti sociální a v zdravotnictví. Zdravotníci jsou definováni jako všeobecné sestry a porodní asistentky, zdravotničtí laboranti a technici.

Regiony: Sever (Švédsko a Dánsko), Jih (Itálie, Španělsko, Řecko a Portugalsko), Západ (Rakousko, Francie, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Irsko), Střed (Česká republika, Polsko, Slovensko, Slovinsko) a Jihovýchod (Chorvatsko, Bulharsko).

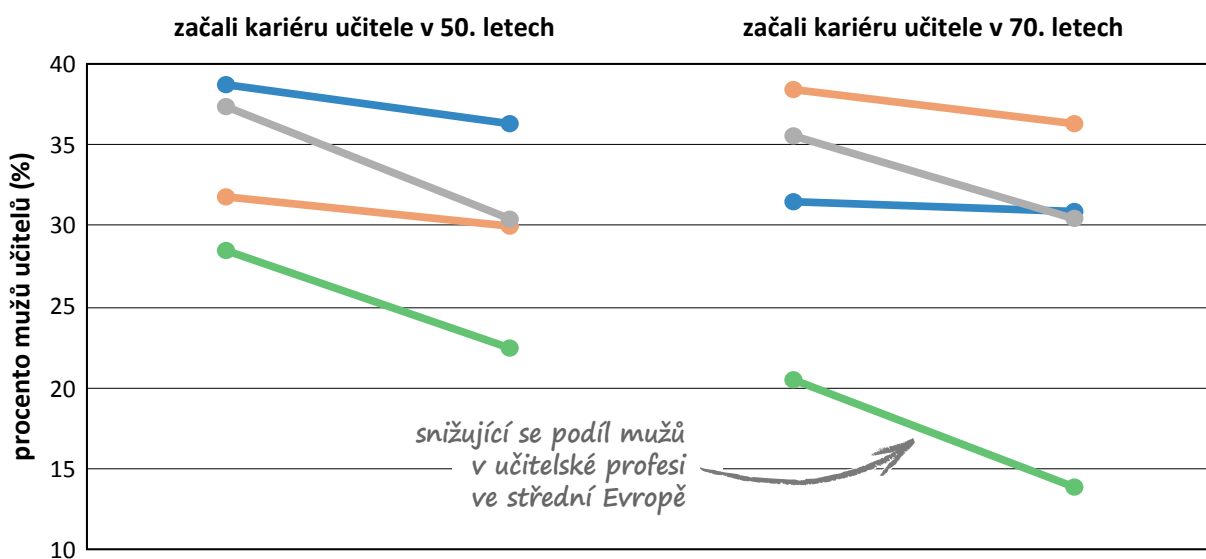
- V celoevropském průměru byl podíl odchodů učitelů-mužů vyšší o 7,7 p.b. (procentních bodů) než žen. Největší rozdíly v odchodech mezi učiteli a učitelkami vidíme v postkomunistickém prostoru (Jihovýchod a Střed), kde činila 22 p.b., resp. 15 p.b. Naproti tomu v severském regionu byla jen 6 p.b. Výsledky ukazují, že učitelkou profesi opustilo v 90. letech o 16 p.b. více mladých učitelů ve střední než v západní Evropě. Může to být způsobeno i fenomény společenské a ekonomické transformace zemí bývalého socialistického bloku.
- Vyšší míra fluktuace učitelů se týká především mužů, kteří v 90. letech odešli o 10 p.b. častěji než jejich mužští kolegové v západoevropském regionu.
- Pokud porovnáme mladší a starší generace učitelů, vidíme v Česku prudce klesající podíl mužů-učitelů nastupujících do učitelské profese. Podíl mužů mezi učiteli na začátku a na konci kariéry se pak ve střední Evropě snížil o šest procentních bodů u učitelů. (**Obrázek 3**). Tyto procesy prohloubily feminizaci školství v těchto zemích.

- Výrazný pokles podílu mužů učitelů během ekonomické transformace ve východoevropských zemích v 90. letech naznačuje, že k udržení a zvýšení počtu kvalitních učitelů, zejména mužů, ve školách je nutné, mimo jiné, zajistit učitelům podmínky srovnatelné s jinými alternativními možnostmi na trhu práce, a to zejména zvýšením mezd a společenské prestiže učitelství.

Obrázek 3: Pokles podílu učitelů-mužů během kariéry

Pokles podílů mužů mezi učiteli napříč evropskými regiony ve dvou obdobích

Procento mužů učitelů na začátku a na konci kariéry

Region	začali kariéru učitele v 50. letech		začali kariéru učitele v 70. letech	
	začátek kariéry	konec kariéry	začátek kariéry	konec kariéry
Jih	39 %	36 %	31 %	31 %
Západ	32 %	30 %	38 %	36 %
Sever	37 %	30 %	36 %	30 %
Střed	28 %	23 %	20 %	14 %

Poznámka: Konec kariéry se vztahuje k poslednímu zaměstnání jednotlivce před jeho odchodem do důchodu nebo do trvalé pracovní neaktivity.

Regiony: Sever (Švédsko a Dánsko), Jih (Itálie, Španělsko, Řecko a Portugalsko), Západ (Rakousko, Francie, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Irsko), Střed (Česká republika, Polsko, Slovensko, Slovinsko) a Jihovýchod (Chorvatsko, Bulharsko).

- Pro koncipování opatření na udržení učitelů je zásadní, zda ze školství odchází spíše kvalitnější, nebo méně kvalitní učitelé. S ohledem na absenci přesnějších indikátorů jako hrubé měřítko pedagogických schopností⁸ používáme informaci o nejvyšším dosaženém vzdělání, počet let v této profesi a zejména zaměstnání, na které se učitelé z učitelské profese přesouvají. Analýza ukazuje, že v Evropě

⁸ Ve studii IDEA (Münich a Krajčová, 2018) bylo zjištěno, že mladší generace učitelů má heterogenní čtenářskou gramotnost. Starší generace mají poměrně homogenní čtenářské dovednosti. Tento fenomén je obzvláště silný v Česku.

častěji odchází ze školství učitelé, kteří nedosáhli vysokoškolského vzdělání. To však může být ovlivněno zvyšujícími se nároky ve školských systémech na úroveň dosažené vzdělání učitelů během posledních tří dekad.

- Na druhou stranu zjišťujeme, že 57 % odešlých učitelů přešlo do jiných vysoce kvalifikovaných profesí⁹ a pouze 32 % na méně kvalifikované administrativní pozice. Ve střední Evropě (včetně Česka) je to podobné: 59 % učitelů odešlo do vysoce kvalifikovaných a 28 % do méně kvalifikovaných pozic. To naznačuje, že rozhodnutí o odchodu ze školství dělají spíše učitelé kvalitnější.
- Počet let profesních zkušeností je další charakteristikou indikující potenciální kvalitu učitele. Ztráta zkušeného pedagoga je pro společnost většinou nákladnější než ztráta učitele začínajícího (s 0–2 roky praxe). Na druhou stranu zásadní problém představují i odchody mladých nadaných učitelů, kteří mohou kromě jiného přinést do školství nové moderní metody výuky. Z dat za celou Evropu vyplývá, že s každým rokem učitelské praxe se o 2 p.b. snižuje pravděpodobnost, že dotyčný odejde do jiné profese. Tento pokles je ale napříč regiony podobný. V průměru 25 % učitelů, kteří odcházejí do jiných profesí, tak dělá během prvních dvou let a za deset let tento podíl naroste již na pouze 35 %. Učitelskou dráhu opouští tedy mnohem častěji mladší učitelé. Celých 70 % odchodů se týká učitelů po první pracovní zkušenosti ve školství.
- Sledování charakteristik učitelů opouštějících učitelkou profesi a důvodů těchto odchodů je velmi důležité, protože pomáhá regulátorům ve školství a tvůrcům vzdělávací politiky v identifikaci vhodných opatření, která mohou riziko odlivu kvalitních učitelů snižovat. Naše zjištění naznačují, že pro setrvání učitele v profesi jsou velmi zásadní první roky v ní. Poskytnutí zkušeného seniorního vedení a efektivní podpory s možností dalšího profesního rozvoje jsou příklady nástrojů, které mohou nadějně a kvalitní učitele v profesi udržet.
- Česká republika v současné době nemá systematické nástroje na snižování odchodů učitelů z profese, a to i přes dlouhodobé závazky klíčových dokumentů vzdělávací politiky k jejich prosazení.

⁹ Jedná se například o manažéry, specialisty v oblasti právní, sociální a kulturní nebo o technické a odborné pracovníky.

- Prozatím není ukotveno adaptační období pro uvádění do profese, ani není institucionalizována pozice uvádějícího učitele.¹⁰
- Dosud se nepodařilo zavést standardy kvality výkonu učitelské profese pro různé fáze jejich kariérní dráhy.
- Stále neexistuje návazný kariérní systém spojený se systémem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Poslední pokus o jeho prosazení ztroskotal odmítnutím v rámci legislativního procesu v roce 2017.¹¹
- Jediným pozitivním trendem zůstává nárůst platů učitelů, který za posledních deset let stoupl ze 110 % průměrné mzdy na 130 % (Münich a Smolka, 2021). Tím se, ve srovnání k platům dalších vysokoškolsky vzdělaných lidí v zemi, posouvá Česká republika z jedné z nejnižších pozic v EU směrem k jejímu průměru.
- V rámci [Strategie 2030+](#) se s ohledem na potřebu udržet kvalitní učitele v profesi a ve školství předpokládá:
 - ✓ Vytvořit kompetenční profil učitele.
 - ✓ Změnit koncept systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a metodické podpory.
 - ✓ Zvýšit atraktivitu pedagogických profesí a získat kvalitní nové učitele.
 - ✓ Podpořit začínající a uvádějící učitele.
 - ✓ Posílit roli ředitele jako lídra pedagogického procesu.

¹⁰ Posledním pokusem byla novela zákona o pedagogických pracovnících, která však legislativně nedošla do konce. Viz: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=503>

¹¹ Více o nepřijetí kariérního systému pro pedagogické pracovníky v roce 2017 popisuje Michek a Spilková (2021).

Reference

- Börsch-Supan, A., Brandt, M., Hunkler, C., Kneip, T., Korbmacher, J., Malter, F., Schaan, B., Stuck, S. a Zuber, S. (2013). Data Resource Profile: The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). *International Journal of Epidemiology*.
- Dolton, P. J. a van der Klaauw, W. (1999). The turnover of teachers: A competing risks explanation. *Review of Economics and Statistics*, 81(3), 535–550.
- Falch, T. a Storm, B. (2005). Teacher turnover and non-pecuniary factors. *Economics of Education Review*, 24(6), 611–631.
- Federičová, M. (2021). Teacher turnover: What can we learn from Europe? *European Journal of Education*, 56(1), 102–116.
- Goldhaber, D., Gross, B. a Player, D. (2011). Teacher career paths, teacher quality, and persistence in the classroom: Are public schools keeping their best? *Journal of Policy Analysis and Management*, 30(1), 57–87.
- Míček, S. a Spilková, V. (2021). Pád karierního systému pro pedagogické pracovníky v roce 2017 – případová studie vzdělávací politiky. *Pedagogika*, 71(3).
- Münich, D. a Smolka, V. (2021). *Platy učitelů v roce 2020 a výhled: usne Česko na vavřínech?* Praha: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. Studie IDEA, 7/2021. ISBN 978-80-7344-592-8.
- Münich, D. a Krajčová, J. (2018). *Intelektuální dovednosti českých učitelů v mezinárodním a generačním srovnání*. Praha: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. Studie IDEA, 10/2018. ISBN 978-80-7344-467-9.
- Murnane, R. J. a Steele, J. L. (2007). What is the problem? The challenge of providing effective teachers for all children. *The Future of Children*, 17(1), 15–43.
- OECD. (2016). *PISA 2015 results: Policies and practices for successful schools* (Vol. II). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264267510-en>
- Ronfeldt, M., Loeb, S. a Wyckoff, J. (2013). How teacher turnover harms student achievement. *American Educational Research Journal*, 50(1), 4–36.

Tato analýza využívá data z vln SHARE 7 a 8 (DOI: [10.6103/SHARE.w7.800](https://doi.org/10.6103/SHARE.w7.800), [10.6103/SHARE.w8.800](https://doi.org/10.6103/SHARE.w8.800), [10.6103/SHARE.w8ca.800](https://doi.org/10.6103/SHARE.w8ca.800)), viz Börsch-Supan et al. (2013) pro metodické podrobnosti.

Sběr dat SHARE byl financován Evropskou komisí prostřednictvím FP5 (QLK6-CT-2001-00360), FP6 (SHARE-I3: RII-CT-2006-062193, CIT5-CT-2005-028857, SHARELIFE: CIT4-CT-2006-028812), FP7 (SHARE-PREP: GA N°211909, SHARE-LEAP: GA N°227822, SHARE M4: GA N°261982) a Horizon 2020 (SHARE-DEV3: GA č. 676536, SERISS: GA č. 654221) a GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a začleňování. Dodatečně byl financován německým Ministerstvem školství a výzkumu, Společností Maxe Plancka pro pokrok vědy, Národním institutem pro stárnutí v USA (U01_AG09740-13S2, P01_AG005842, P01_AG08291, P30_AG12815, R21_AG025169, Y1-AG-4553-01, IAG_BSR06-11, OGHA_04-064, HHSN271201300071C) a také z různých národních zdrojů (viz www.share-project.org). V České republice je projekt SHARE-CZ financován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Předchozí publikace IDEA

2022

Intenzita používání vyučovacích metod učiteli a jejich vztah s výsledky vzdělávání.

Václav Korbel, březen 2022 [▶](#)

Spočítali jsme za vás: Dopady zrušení superhrubé mzdy, snížení odvodů na sociální pojištění a zavedení daňových prázdnin. Klára Kalíšková, Michal Šoltés, leden 2022 [▶](#)

Nárůst o 395 miliard Kč oproti roku 2019: Kam směřoval první návrh výdajů státního rozpočtu na rok 2022. Daniel Kolář, Petr Janský, leden 2022 [▶](#)

Státní zaměstnanci a úředníci: kde pracují a za kolik? Daniel Bartušek, Petr Bouchal, Petr Janský, leden 2022 [▶](#)

Nemocenské pojištění: co způsobilo zavedení karenční doby? Jakub Grossmann, Lucie Zapletalová, leden 2022 [▶](#)

2021

Standardní granty GA ČR a publikační výkonnost vědců: Kontrafaktuální analýza projektů udělených v letech 2005–2014. Matěj Bajgar, říjen 2021 [▶](#)

Jaké změny v rodinné politice slibují volební programy politických stran? Shrnutí a rozbory. Michal Ostrý, Filip Pertold, září 2021 [▶](#)

Finanční podpora vysokoškolských studentů v České republice: Rekonstrukce systému nutná. Daniel Münich, Otakar Kořínek, září 2021 [▶](#)

Platy učitelů v roce 2020: Usne Česko na vavřínech? Daniel Münich, Vladimír Smolka, srpen 2021 [▶](#)

Maminka nebo školka? Dopady prodloužení čerpání rodičovského příspěvku na budoucí vzdělání a pracovní uplatnění dětí. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, srpen 2021 [▶](#)

Zásah nutný: dopady budoucího ekonomického vývoje a pandemických opatření na příjmy a výdaje systému veřejného zdravotního pojištění. Lucie Bryndová, Lenka Šlegerová, červen 2021 [▶](#)

Kdo v první vlně pandemie zachránil zaměstnance? Analýza čerpání podpory programu Antivirus B. Štěpán Jurajda, Pavla Doleželová, Lucie Zapletalová, duben 2021 [▶](#)

Práce z domova: možnost, nebo nutnost? Jakub Grossmann, Václav Korbel, Daniel Münich, březen 2021 [▶](#)

Výluka prezenční výuky během pandemie covid-19: odhad neviditelných ekonomických ztrát. Ole Jann, Daniel Münich, Lucie Zapletalová, duben 2021 [▶](#)

Společenský status učňovského vzdělávání v České republice: vývoj posledních 15 let a srovnání se zahraničím. Václav Korbel, Daniel Münich, únor 2021 [▶](#)

2020

Nechtěné plody prorodinných politik. Alena Bičáková, Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, prosinec 2020 [▶](#)

Vysoké náklady nízkého vzdělání v České republice. Jana Krajčová, Daniel Münich, prosinec 2020 [▶](#)

Grantová podpora a doktorské studium: analýza dat Grantové agentury Univerzity Karlovy. Václav Korbel, říjen 2020 [▶](#)

Personální politické konexe a efektivnost veřejných zakázek v letech 2007–2018. Bruno Baránek, Vítězslav Titl, září 2020 [▶](#)

Odchody do důchodu v Česku: role očekávání a zdravotního stavu v mezinárodním srovnání. Filip Pertold, Miroslava Federičová, září 2020 [▶](#)

Penzijní spoření se státní podporou v České republice: spíš podpěra než pilíř. Jiří Šatava, srpen 2020 [▶](#)

Platy učitelů v roce 2019: Blýská se na lepší časy? Daniel Münich, Vladimír Smolka, červenec 2020 [▶](#)

Odkud se rekrutují výzkumníci na univerzitách? Vít Macháček, Martin Srholec, únor 2020 [▶](#)
interaktivní aplikace česká [▶](#), anglická verze studie [▶](#), interaktivní aplikace anglická [▶](#)

Studie z předchozích let jsou k dispozici na:

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Odchody z učitelské profese v Evropě

Studie 6/2022

© Miroslava Federičová, Filip Pertold

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2022

ISBN: 978-80-7344-629-1

Zaujala vás tato studie?

Podpořte nezávislý akademický výzkum
dopadů veřejných politik ČR
a přispějte na naši činnost,
abychom mohli napsat další.

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

Odchody z učitelství profesí v Evropě

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ – angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (anglická zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na

idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting

idea@cerge-ei.cz

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

<http://idea.cerge-ei.cz>